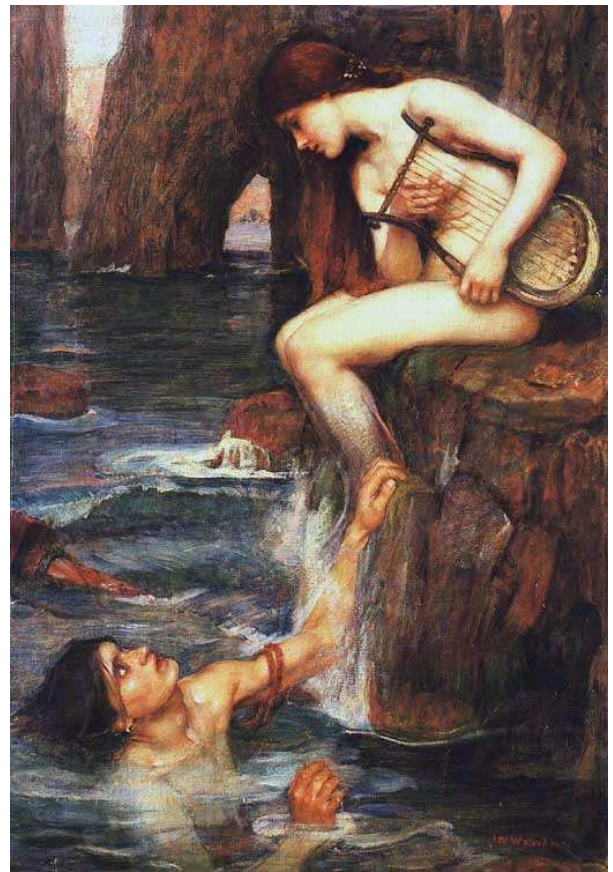

Knut Ekvall (1843 - 1912)
Fisherman And The Siren

John William Waterhouse (1900) **The Siren**

Herbert Draper (1909) **Ulysses and the Sirens**

Lord Frederick Leighton (1858) The Fisherman and the Siren

Nederlands

In de Griekse Mythologie zijn de Sirenen creaturen met het lichaam van een vogel en het hoofd van een vrouw die met hun prachtige stemmen (vogelgezang) zeelieden van hun koers brachten waardoor hun schip op de rotsen liep. In de latere bronnen werd de Sirene meer en meer beschreven als een zeemeermin die ook verleidde met de schoonheid van haar lichaam.

Ook de Argonauten hebben de Sirenen ontmoet. Orpheus was aan boord van het schip en toen hij de onweerstaanbare schoonheid van hun stemmen hoorde pakte hij zijn lier en begon nóg mooier te zingen dan de Sirenen zodat hun gezang verdronk in het zijne. Hiermee redde hij zijn schip.

Over "Herbert Draper (1909) Ulysses and the Sirens"

Het hier door Herbert Draper afgebeelde verhaal gaat echter niet over de Argonauten. Dit is de terugtocht van Odysseus naar huis. Odysseus is gewaarschuwd door de tovenaress Circe, waar hij een jaar vertoefd heeft, voor de Sirenen. Hij weet wat hij moet doen. Hij geeft opdracht dat iedereen de oren moet dichtstoppen met bijenwas. Zelf echter is hij zo nieuwsgierig dat hij de oren open laat. Hij instrueert zijn bemanningleden echter hem vast te binden aan de mast en hem onder geen voorwaarde los te maken. Hij raakt (zoals te verwachten) betoverd door de Sirenen die zingen over alle prachtige wijsheden die zij kunnen schenken en geeft opdracht aan zijn mannen hem los te maken, maar zijn mannen doen dit gelukkig niet! Het schip plus de bemanning blijven dan ook behouden en passeren de gevaarlijke klippen.

Heel opmerkelijk dat in de oorspronkelijke mythe de Sirenen alleen met hun stem verleiden door te zingen over de Goddelijke wijsheden. De Goddelijke Wijsheid is zeer verleidelijk, want indien men daar kan rusten in vrede en stilte is het niet ondenkbaar dat de aardse koers verwaarloosd wordt en de aardse belangen op de klippen lopen. Zou het dit zijn waar deze mythe oorspronkelijk over gaat?

Herbert Draper heeft in zijn schilderij de zinsbegoochelende eigenschappen van de Sirene zeer knap verbeeld middels een onweerstaanbare fysieke schoonheid. Hercules die in een staat van zinsbegoocheling pogingen doet los te komen en derhalve nog eens extra wordt vastgesjord. Zijn bemanning houdt zich zeer krachtig staande en laat zich niet verleiden, getuige de hele mooie confrontatie tussen de meest linkse Sirene en de roeier. Hij spant de spieren tot kabels en gaat onverstoord door, haar ondertussen intens opnemend. Het is aan zijn gezicht te zien dat hij hiervoor innerlijke kracht moet inzetten, en dit terwijl hij haar gezang nog niet eens kan horen.....wat een verleidende wezens!!

Over "John William Waterhouse (1900) The Siren"

Ook op dit schilderij zien wij een sirene die nog aan het zingen is en zichzelf begeleidt op haar lier. Alles wat hierboven gezegd is geldt ook hier. In het hier afgebeelde tafereel verloor de stuurman van het schip zijn zinnen door het prachtige gezang van de sirenen. Het schip liep op de klippen. Een stuk mast ligt nog in het water tussen de rotsen als om dit te onderstrepen. De drenkeling ontmoet hier de bron van zijn ongeluk.....maar aanschouwt tegelijk haar schoonheid.....het spanningsveld tussen deze uitersten is hier heel mooi en dramatisch uitgebeeld. Is hij nu het slachtoffer of een gelukkige? Oordeel zelf.

Over "Knut Ekvall (1843 – 1912) Fisherman and the Siren"

Ook op dit schilderij hetzelfde thema. De sirene die met een verbluffende schoonheid de visser overweldigt. Bijzonder is dat de sirene dit niet doet met haar stem maar meer door de visser letterlijk te overvallen waardoor het bootje van de verraste visser kapseist. Het lijkt een prachtige metafoor voor het innerlijke kapseizen wat mogelijk kan gebeuren als een sirene aanschouwd of aanhoord wordt.

Over "Lord Frederick Leighton (1858) The Fisherman and the Siren"

Zie ook hier de verbluffende schoonheid van de sirene die de visser eigenlijk overvalt. Ze kronkelt haar vissen-onderlijf op een bijna slangachtige wijze om zijn onderbenen waardoor de arme man geen kant meer op kan. Zijn mandje met vis valt in het water. Aan deze vrouw is geen ontsnappen mogelijk. Haar schoonheid is zo verbluffend en haar fysieke aanraking zo overweldigend dat er geen andere mogelijkheid meer is dan je eraan over te geven en daarmee de controle over de aardse belangen (het mandje vis, of bij de andere schilderijen de koers van het schip) kwijt te raken. Frederick Leighton heeft hier op een onnavolgbare wijze de tomeloze schoonheid van de vrouw vormgegeven. Een meesterstuk.

De vrouw als gevaarlijke verleidster....?

De vrouw als gevaarlijke verleidster is een thema dat door de geschiedenis natuurlijk talloze malen terugkomt. Wat zit hier nu eigenlijk onder?

De vrouw is vanwege haar grotere contact met de liefde en de schepping bij uitstek in staat om met diepere mystieke lagen te verbinden, om deze te vertolken. Dit is al langer bekend, de bekende orakels waren in het verleden vaak priesteressen, zoals het orakel van Delphi. Deze vrouwen hadden toegang tot de diepste lagen in zichzelf.

Ik denk dat mannen die deze diepte niet kennen een grote onbewuste angst hiervoor hebben. De angst om zichzelf te verliezen in de diepte van de vrouw, haar natuurlijke domein dus. En terecht, want een grondige ontmoeting met deze **echte diepte** heeft veel transformatie tot gevolg, waardoor je moet herzien wie je dacht te zijn. En dit vraagt moed, veel moed. Mannen die hier niet aan toe zijn zullen proberen te voorkomen dat dit hen te veel raakt. Zij willen niet dat hun wereld op losse schroeven gezet wordt. Zij zullen geneigd zijn vrouwen alleen lichamelijk te ervaren zonder het hart ten diepste met hen te delen. Want in dit mysterie immers openbaart zich de diepte waar zij niet aan willen. Dit is naar mijn mening de oorzaak van de vrouwenhaat in de Kerk en van de heksenvervolgingen in de vroege Middeleeuwen. Want het peilloze diepe vrouwelijke werd in het laatste geval aangezien voor hekserij.

De Innerlijke Schoonheid, het Goddelijke van de vrouw zelf, openbaart zich via haar uiterlijk waarneembare lagen graag aan de wereld, zoals een bloem die zich in al haar schoonheid toont. Maar zij zijn hier de kenmerken van een potentie tot diepte die heel transformerend kan werken. In deze tijd zien we dat de juiste inzichten om de wereld te kunnen transformeren alleen maar via het vrouwelijke in ons kunnen worden ontvangen. Tijd voor een grondige herwaardering dus van de vrouwelijke mystiek! Niet meer bang ervoor zijn en het verbranden (zoals in de Middeleeuwen) maar het met open armen tegemoet treden, ons ervoor openen en het door ons heen laten stromen, naar juiste actie toe.

English

In Greek mythology, the Sirens are creatures with the head of a female and the body of a bird. They lived on an island (Sirenum Scopuli; three small rocky islands) and with the irresistible charm of their song they lured mariners to their destruction on the rocks surrounding their island. Homer mentions only two Sirens, but later authors mention three or four. They were regarded as the daughters of Phorcys, or the storm god Achelous. According to Ovid, they were nymphs and the play-mates of Persephone. They were present when she was abducted and, because they did not interfere, Demeter changed them into birds with female faces.

The Argonauts escaped them because when he heard their song, Orpheus immediately realized the peril they were in. He took out his lyre and sang a song so clear and ringing that it drowned the sound of those lovely fatal voices.

About "Herbert Draper (1909) Ulysses and the Sirens"

Odysseus was warned by Circe about the sirens. When Odysseus' ship passed the Sirens, Odysseus had the sailors stuff their ears with wax. Because he was very curious about the nature of their singing he had himself tied to the mast. The Sirens sang when they approached, their words even more enticing than the melody. They would give knowledge to every man who came to them, they said, ripe wisdom and a quickening of the spirit. Odysseus' heart ran with longing, he ordered his man to untie him but luckily his man tied him even tighter. So the ropes held him and the ship quickly sailed to safer waters.

About "John William Waterhouse (1900) The Siren"

On this painting we see the sailor who was less lucky than Ulysses. His ship wrecked because the men aboard were too much distracted by the singing of the siren. The mast is broken and a piece of it floats aside the sailor. When coming ashore he is suddenly confronted with the source of his bad luck. Or is he lucky, after all, that he can see her beauty?